

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ, SLAPTA BENDRADARBIAVUSIŲ SU
BUVUSIOS SSRS SPECIALIOSIOMIS TARNYBOMIS, REGISTRACIJOS,
PRISIPAŽINIMO, ĮSKAITOS IR PRISIPAŽINUSIŲJŲ APSAUGOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1436 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Pagrindinė priežastis, paskatinusi parengti šį įstatymo projektą yra siekis įslaptinti asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusiomis SSRS specialiosiomis tarnybomis ir prisipažinusių duomenis. Informacija apie minėtus žmones dažnai pateikiama be jokių įrodymų ir faktų, be jokių pagrindžiančių dokumentų, dažnai ja manipuliuojama, neretai pakenkiama žmogaus reputacijai, garbei ir orumui. Tiesa, projekte numatyta išimtis politikams, valstybės tarnautojams, teisėjams, žvalgybos pareigūnams, profesinės karo tarnybos kariams, valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovams, jų pavaduotojams, viešųjų įstaigų, kurių bent vienas iš steigėjų, dalininkų yra valstybė ar savivaldybė (savivaldybės), ir jų struktūrinių padalinių vadovams ir jų pavaduotojams, viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams, politinių partijų nariams. Dėl užimamų pareigų ar tarnybos jiems keliama aukštesni skaidrumo reikalavimai ir visuomenė turi teisę žinoti, ar jie bendradarbiavo su KGB, kaip plačiai ši organizacija buvo paplitusi Lietuvoje, kokią vietą KGB struktūroje užėmė vienas ar kitas įvardintas asmuo. Projekto tikslas – su išimtimis įslaptinti užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateiktą informaciją ir duomenis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Remigijus Žemaitaitis.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Lietuvos Respublikos asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusiomis SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata, jog užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateikta informacija ir duomenys apie juos yra įslaptinti 75 metams ir saugomi įstatymų nustatyta tvarka.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Projektu siūloma nuo 2026 m. sausio 1 d. įslaptinti užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateiktą informaciją ir duomenis, išskyrus valstybės politikus, valstybės pareigūnus, valstybės tarnautojus, teisėjus, žvalgybos pareigūnus, profesinės karo tarnybos karius, valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovus, jų pavaduotojus, viešųjų įstaigų, kurių bent vienas iš steigėjų, dalininkų yra valstybė ar savivaldybė (savivaldybės), ir jų struktūrinių padalinių vadovus ir jų pavaduotojus, viešosios informacijos rengėjus ir skleidėjus, politinių partijų narius.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymas įtakos korupcijai ir kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Poveikio neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Papildomai nieko keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai atitinka visas teisės aktų nuostatas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia Įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Papildomų lėšų neprireiks.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„duomenų įslaptinimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia: